

Läsnyckel

Hodja är en tok

Återberättad av Mats Rehnman

Ill. Per Demervall

Hodja är en skämtfigur som härstammar från den turkisk- och arabisktalande världen. Han påminner en hel del om den svenska motsvarigheten Bellman. Precis som Bellman har Hodja en verklig person som förebild. I historierna om Hodja framställs han ofta som en enkel, fattig man som är både klok och lite tokig.

Hodja är en tok är en bok med parallelltext. Detta betyder att man kan mötas i berättelserna både som svensk- och arabisktalande. Berättelserna om Hodja är, precis som Bellmanhistorier, sprungna ur det muntliga berättandet av roliga historier med en kärna av allvar och budskap.

Innan du läser

Titta på omslaget och beskriv vad du ser. Läs titeln. Hur är en tok? Har du träffat någon som du tycker är lite av en "tok"?

Läs baksidestexten. Vad tycker du låter roligast?

Har du hört någon Bellmanhistoria? Vilken/vilka då? Kan du förklara vad det är som är roligt med de historierna?

Medan du läser

Hålet

"Jag är väl inte dum", säger Hodja till gumman. Vad tycker du? Är Hodja dum? Vad tycker du är det dummaste i den här historien?

Diket

Vems fel är det att Hodja kommer för sent?

Vill Hodja slippa skäll eller tror han på riktigt att han blivit ihjälskrämd? Vad tror du: skulle man vetat om man var ihjälskrämd eller inte?

Pilen

Vad hade hänt om Hodja hade haft skjortan på sig? Kan du förklara vad det är som är det roliga i den här historien?

Klockan

Varför blir Hodjas fru så trött på honom?

Har Hodja bättre nytta av klockan nu?

Månen

Tänk dig att du hör Hodja berätta den här historien på tehuset! Hur låter han när han berättar den? Hur känner han sig?

Skålen

Vad säger du om Hodjas tankegång kring hur han kommer fram till att han är ett majskorn? Hur vet frun, doktorn och de andra på tehuset att han inte är ett majskorn?

Vad tänker du – tror hönsen att Hodja är ett majskorn?

Staden

Vad är det frukthandlaren svarar på egentligen menar du? Vad menar Hodja med sin motfråga?

Ballongen

Varför lurar säng-grannen Hodja tror du? Hur vet man egentligen vem som är "jag"?

Efter läsningen

Vilken av historierna tyckte du var roligast? Diskutera och jämför med andra. Var det någon av historierna du inte alls tyckte var kul?

Tycker du boken har en passande titel? Vad skulle du döpa om den till ifall du skulle hitta på ett nytt namn?

Beskriv karaktärerna som finns med i sagan. Vilka egenskaper har Hodja, hans fru, säng-grannen och gumman till exempel?

Tycker du man kan lära sig något av berättelserna?

*

Dramatisera berättelserna! Vilka roller är viktiga för att historien ska gå fram? Hur gör man för att det roliga ska gå fram till publiken? På vilka sätt kan man spela de olika karaktärerna?

*

Gillar du roliga historier? Öva in en rolig berättelse som du sedan berättar för en grupp andra. Kanske har du någon favorithistoria som du brukar berätta? Vilken typ av roliga historier och skämt gillar du bäst? Vad beror det på?

*

Vi får inte reda på var Hodjas by ligger men vi får reda på att han reser till Bagdad. Var ligger Bagdad? Vad vet du om Bagdad? När tror du historierna utspelar sig? I vilken tid? Vad får du reda på om hur Hodja och hans fru lever sina liv?

*

Ta reda på mer vem Nasreddin Hodja var. Eller den arabiska figuren Djuha. Och vem var Bellman? Diskutera hur och varför den här typen av historier verkar uppkomma runtom i världen. Vad fyller de för syfte

*

I Aksehir (ta reda på var det ligger) firas i juli varje år en stor Nasreddin Hodja-festival. Vad tror du man gör på den festivalen? Om ni skulle ordna en Nasreddin Hodja-festival vad skulle ni hitta på för massa kul saker då?

*

Kom på egna Nasreddin Hodja-historier! Fundera noga på hur de historier ni läst och dramatiserat är uppbyggda och försök härma. Tänk på att slutpoängen är viktig .
Jobba gärna tillsammans några stycken så kan det bli lättare att komma på!

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!